

Helena Uhlén
Enheten för naturskydd och tillsyn
010-2236349

Enligt sändlista

Beslut om tillägg av föreskrifter och tillägg till skötselplan för naturreservatet Råbyskogen i Jönköpings kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken (1998:808, MB) nedan angivna föreskrifter för naturreservatet och dess långsiktiga vård.

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogat tillägg till skötselplanen (bilaga 2) för områdets långsiktiga vård. Det är ett tillägg till den skötselplan för naturreservatet Råbyskogen som fastställdes den 11 januari 2006 (dnr 511-12467-99).

Föreskrift B2 i Länsstyrelsens beslut den 11 januari 2006 (dnr 511-12467-99) upphör att gälla i och med att detta beslut vinner laga kraft.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning och skyltning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, strövstig och vindskydd.
4. naturvårdsbränning samt de säkerhetsarrangemang som krävs vid naturvårdsbränning, exempelvis anläggandet av brandgator och mineraljordsträngar.
5. åtgärder för att säkerställa föryngring och grovlekstillväxt av tall och lövträd genom punktvis markstörning, frihuggning/luckhuggning runt enskilda tallar och lövträd samt röjning eller ringbarkning av gran av igenväxningskaraktär.

6. avverka och upparbeta gran i snedstreckat föreskriftsområde, enligt karta bilaga 1, i syfte att gynna förekomst av lövträd och tall och grovlekstillväxt av enskilda lövträd och tallar.
7. undvika eller begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och mekanisk reducering av yngelutrymme i färsk bark. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet med undantag för eventuellt infört fångstvirke.
8. uttransport av stående angripet rått granvirke och liggande rått granvirke som överstiger 30 m³sk/ha kan ske i undantagsfall och i en omfattning och på ett sätt som inte påverkar områdets prioriterade bevarandevärden negativt varken på kort eller lång sikt samt under förutsättning att kontinuerligt utförande av förebyggande åtgärder enligt B7 inte har hindrat angrepp av åttatandad granbarkborre samt att angreppet utgör ett betydande hot för områdets prioriterade bevarandevärden.
9. införsel och utplacering av tall- och lövträdsved samt torr död granved i samband med uttag av rått granvirke
10. bekämpning av invasiva främmande arter vilka kan motverka syftet med naturreservatet
11. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

Bakgrund

Naturreservatet Råbyskogen bildades år 2006. Området beslutades för sina höga naturvärden knutna till gammal barrskog. Det är delvis mycket gammal talldominerad skog på höjderna och i sluttningarna står en tät olikåldrig granskog med få spår av skötsel. Under de stormiga åren 2005-2007 ökade mängden död ved i naturreservatet avsevärt. Under den varma och torra sommaren 2018 var det många granar som stressades av torkan och det skapades en gynnsam situation för åttatandade granbarkborrar. Det har förekommit påtagliga angrepp av granbarkborre i Råbyskogen sedan 2018. Under 2019 och 2020 har antalet granbarkborrar i landskapet ökat kraftigt och blivit ett problem i skogsbruket och också angripit granar i många naturreservatet, däribland Råbyskogen. Naturreservatet Råbyskogen saknar föreskrifter som ger möjlighet att göra åtgärder för att begränsa stora utbrott av granbarkborre som kan innebära risk för att syftet med områdesskyddet inte kan nås. Behovet av att kunna göra sådana åtgärder har framkommit i efterhand.

Sedan naturreservatet bildades har även ökad spridning av invasiva främmande arter och de problem det kan medföra för den inhemska floran och faunan uppmärksamats alltmer. Naturreservatet saknar föreskrifter som reglerar möjligheter att göra åtgärder för att begränsa invasiva främmande arter. Behovet av att kunna göra sådana åtgärder har framkommit i efterhand.

Innebörden av föreskrifterna B1 och B2 finns med i beslutet om naturreservatet från 11 januari 2006. Föreskrifterna B3-B6 och B11 är förtydligande av föreskriften B2 i beslutet från 2006 tillsammans med en uttolkning av skötselplanen som fastställdes vid samma tidpunkt.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket som är positiva till tilläggen av B-föreskrifter.

Förslaget skickades på remiss den 4 maj 2021 till Jönköpings kommun, Skogsstyrelsen och några olika föreningar. Samtidigt förelades sakägarna om yttrande. Yttranden har inkommit från Skogsstyrelsen, Lantbrukarnas riksförbund (LRF) Jönköping och Mellersta Götalands Jordägarförening.

Skogsstyrelsen har inget att erinra mot att föreskrifter införs för att begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre i naturreservatet. De har haft detaljsynpunkter på formuleringar av föreskrifterna och skötselplanstillägget.

LRF Jönköping och Mellersta Götalands Jordägarförening är positiva till att föreskrifter införs för att begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre i naturreservatet. LRF Jönköping anser att bästa sättet att begränsa åttatandad granbarkborre är att transportera bort angripet virke och att det ska gå att göra i naturreservatet utan begränsning av att det ska finnas en viss mängd död ved innan det får ske. Mellersta Götalands Jordägarförening anser att det även ska gå att göra åtgärder mot åttatandad granbarkborre i naturreservatet i syfte att begränsa spridning till angränsande fastigheter.

BEMÖTANDE AV REMISSVAR

Synpunkter på föreskrifterna har beaktats men inte tillmötesgåtts. Det finns en skötselplan för naturreservatet och nu görs enbart ett tillägg till skötselplanen för att hantera begränsning av åttatandad granbarkborre och bekämpning av invasiva främmande arter. En ordentlig omarbetning av skötselplanen får göras vid ett annat tillfälle.

Syfte och föreskrifter för naturreservatet reglerar vad för naturvärden som ska bevaras och vad som får göras för att bevara och förstärka dessa naturvärden. Det är inte möjligt att i föreskrifterna för ett naturreservat ange åtgärder som ska göras för att begränsa åttatandad granbarkborre på angränsande fastigheter. Den befintliga skötselplanen anger att det ska finnas minst 30 m³ död ved/ha och Länsstyrelsen bedömer att det vid särskilda tillfällen kan vara möjligt att köra ut färskt granvirke som är angripet av åttatandad granbarkborre om mängden död ved överstiger 30 m³/ha.

Motivering

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla en naturskogsartad barrblandskog och ge förutsättningar för en hög artrikedom hos arter knutna till denna. Samt att bevara de listade habitaterna enligt EU:s art- och habitatdirektiv i gynnsamt tillstånd. Syftet ska uppnås genom att skogen huvudsakligen lämnas till fri utveckling med utrymme för en naturvårdande skötsel. Naturreservatet har en lång artlista med bland annat grön sköldmossa och knärot knutet till den grandominerade skogen. Utöver det finns det också större aspticka och en lång rad fågelarter.

Den torra sommaren 2018 orsakade en kraftig ökning av granbarkborrepopulationen i södra Sverige med ökade angrepp på gran som följd. Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket arbetar tillsammans med berörda länsstyrelser för att begränsa angreppen i våra skogar med formellt skydd. Vilka åtgärder som kan genomföras måste bedömas i varje enskilt fall och beror på vilka föreskrifter som finns i det enskilda området. I respektive regleringsbrev för år 2020 har myndigheterna fått i uppdrag att redovisa vad som kan göras och vad som görs för att begränsa spridningen av granbarkborrar från skyddade områden. Att införa föreskrifter som möjliggör för reservatsförvaltaren att kunna genomföra åtgärder för att undvika eller begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre som kan hota prioriterade bevarandevärden är angeläget. Vilket kan behövas inte minst när stor risk för ökad populationstillväxt råder.

Många arter i Råbyskogen är knutna till den äldre granskogen, bland annat grön sköldmossa och knärot, och dessa arter bedöms missgynnas kraftigt om all äldre gran dör under en kort period. Enligt syftet är det en barrblandskog som ska bevaras och det förtydligas i bevarandemålen i skötselplanen med att det ska finnas en viss andel lövträd och tall i skogen och de bevarandemålen står inte i strid med att åtgärder genomförs för att begränsa granbarkborre.

Med ett tillägg av föreskrifter enligt 7 kap. 6§ MB om att markägaren ska tåla att åtgärder genomförs för att begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre kan kontinuitetsberoende bevarandevärden knutna till gran värnas.

Syftet med naturreservatet Råbyskogen är att bevara inhemska arter och naturmiljöer och då kan invasiva främmande arter utgöra ett hot mot syftet. Det är därför angeläget att föreskrifter enligt 7 kap. 6§ MB om att markägaren ska tåla att åtgärder genomförs för att bekämpa invasiva främmande arter så att de prioriterade bevarandevärdena värnas. Det finns dessutom ett tydligt ansvar om att skydda miljön och samhället mot utbredning och skador som invasiva främmande arter förorsakar, och det finns reglerat i Förordningen (SFS 2018:1939) om invasiva främmande arter. Den kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Dessa förordningar om invasiva främmande arter har tillkommit efter att naturreservatet bildades.

I beslutet om bildande av naturreservatet finns det i föreskrifterna enligt 7 kap. 6§ MB om vad ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla för skötsel av naturreservatet en hänvisning till skötselplanen. Det är formulerat enligt den tidens praxis när B-föreskrifterna inte preciserades utan det istället gjordes en hänvisning till skötselplanen direkt från föreskrifterna. Den hänvisningen behöver bytas och istället anges skötselåtgärderna direkt i B-föreskrifterna för att få en enklare och tydligare framtida förvaltning av området. Föreskrifterna B1-B11 omfattar både ett förtydligande av föreskrifter som ansetts gälla genom en uttolkning av skötselplanen och de nya föreskrifterna om begränsning av åttatandad granbarkborre och bekämpning av invasiva främmande arter.

Länsstyrelsen bedömer att de nya föreskrifterna enligt 7 kap 6§ MB innebär ett lika starkt skydd som tidigare och att de synnerliga skälen för ändringen i denna del, i enlighet med 7 kap. 7§ första stycket miljöbalken, därför är uppfyllda.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4.

Upplysning

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörd dagstidning. Kungörelsen införs i Jönköpings Posten den 26 augusti 2021, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 16 september 2021.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med naturvårdshandläggare Helena Uhlén som föredragande. I den slutliga handläggningen har även enhetschef Malin Lund och avdelningschef Gustav Enander deltagit.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd

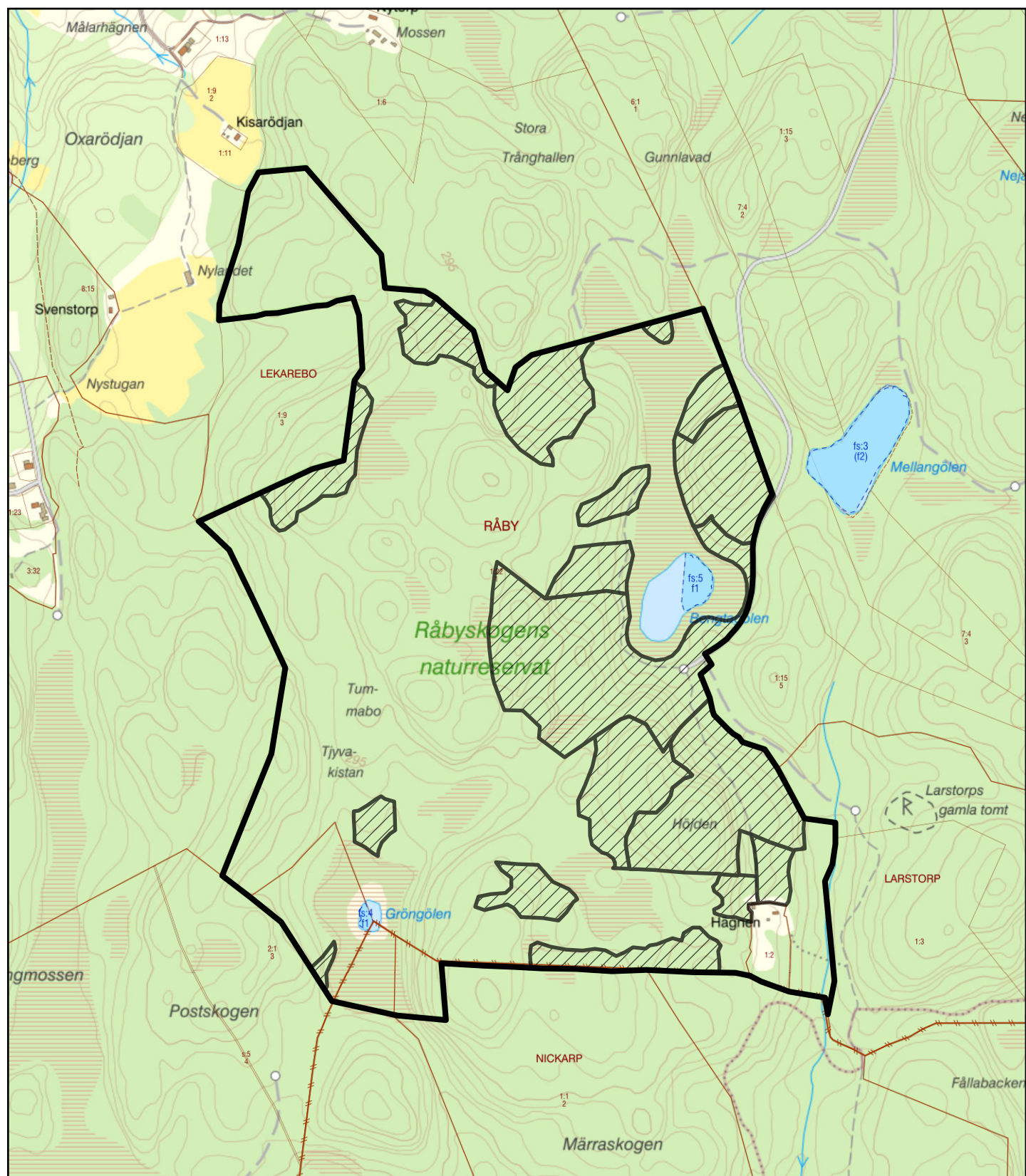
Bilagor

1. Karta med föreskriftsområden
2. Tillägg till skötselplan
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Naturreseptat Råbyskogen

Bllaga 1

Tillhör Lånsstyrelsens beslut
2021-08-17, dnr 511-4251-2021

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

- Råbyskogen gråns naturreservat
- Föreskriftsområde B6

Skala 1:10 000

